

Μίεζα Ημαθίας: Η ακμαία πόλη των Μακεδόνων.

του Βαγγέλη Στεργιόπουλου.

Η Σχολή του Αριστοτέλη στο Νυμφαίο της Μίεζας, τόπος συνάντησης του φιλοσόφου Αριστοτέλη και του πρίγκιπα Μεγαλέξανδρου (πηγή: Γραφείο Πολιτισμού Δήμου Νάουσας).

Στη μακεδονική γη, στα εύφορα χώματα της Ημαθίας ανάμεσα στα χωριά Λευκάδια και Κοπανό, βρισκόταν μια σημαντική αρχαία πόλη, η Μίεζα, πόλη της Βοττιαίας, περιοχής της αρχαίας Μακεδονίας στα βόρεια και βορειοδυτικά του Θερμαϊκού κόλπου

Χτισμένη στους πρόποδες του Βερμίου, στον κάμπο και τις πλαγιές των λόφων που απλώνονται κάτω από τη Νάουσα, σε μια περιοχή κατοικημένη ήδη από την Ύστερη Εποχή του Χαλκού, η Μίεζα γνώρισε την

ύψιστη ακμή της στους χρόνους των μακεδόνων βασιλέων, αλλά συνέχισε να ευημερεί έως και τους πρώτους μεταχριστιανικούς αιώνες.

Γραπτές πηγές, τοπογραφικές παρατηρήσεις και ανασκαφικά δεδομένα επέτρεψαν την ταύτιση της πόλης, που αναφέρεται από αρκετούς αρχαίους συγγραφείς, όπως ο Πτολεμαίος, ο Πλίνιος και ο Στέφανος Βυζάντιος.

Η ανασκαφική έρευνα.

Οι πρώτες αρχαιότητες στην ευρύτερη περιοχή είχαν εντοπιστεί από τα τέλη του 19ου αιώνα, αλλά η συστηματική έρευνα της Αρχαιολογικής Υπηρεσίας ξεκίνησε στη δεκαετία του 1950.

Πρώτα εντοπίστηκαν οι μακεδονικοί τάφοι των Λευκαδίων και λίγο αργότερα ο χώρος του Νυμφαίου, που ταυτίζεται με τη Σχολή του Αριστοτέλη.

Οργανωμένα νεκροταφεία έχουν ερευνηθεί στις θέσεις «Ρουντίνα» και «Καμάρα», ενώ ενδιαφέρον παρουσιάζουν τα λείψανα δύο πολυτελών κατοικιών στις θέσεις «Καμάρα» και «Μπαλτανέτο».

Στη θέση «Μπελοβίνα Κοπανού» αποκαλύφθηκε ένα θέατρο των Πρώιμων Ρωμαϊκών Χρόνων, ενώ στον ίδιο χώρο, βορειοανατολικά του θεάτρου, εντοπίστηκε ο πυρήνας του δημόσιου κέντρου της αρχαίας πό-

λης (εκεί απλώνονται τα αρχιτεκτονικά κατάλοιπα στωικών και άλλων κτιρίων, που ανήκουν στους Ελληνιστικούς Χρόνους).

Εξάλλου, στη θέση «Τσιφλίκι», σε λόφο που υψώνεται νοτίως των Λευκαδίων, βρίσκονται αρχαιότητες των Ύστερων Ρωμαϊκών αλλά και των Παλαιοχριστιανικών Χρόνων.

Οι λαμπροί μακεδονικοί τάφοι.

Τέσσερις μεγάλης σπουδαιότητας μακεδονικοί τάφοι είχαν κατάσκευαστεί κατά μήκος του αρχαίου δρόμου που ένωνε τη Μίεζα με την Πέλλα, την πρωτεύουσα του μακεδονικού βασιλείου.

Ο **Τάφος της Κρίσεως**, ένας από τους μεγαλύτερους γνωστούς μακεδονικούς τάφους, χρονολογείται στο τελευταίο τέταρτο του 4ου αιώνα π.Χ.

(φωτ.: Εφορεία Αρχαιοτήτων Ημαθίας)

Ο διθάλαμος αυτός τάφος, με τις μνημειώδεις διαστάσεις, τον εντυπωσιακό αρχιτεκτονικό και σπάνιο ζωγραφικό διάκοσμο, αλλά και τη διώροφη πρόσοψη, πρέπει να ανήκε σε κάποιον από τους βετεράνους της εκστρατείας του Μεγάλου Αλεξάνδρου.

(φωτ.: Εφορεία Αρχαιοτήτων Ημαθίας)

Ο τάφος, ο οποίος ανεσκάφη κατά τα έτη 1954-1964, οφείλει την ονομασία του στη μοναδική για την αρχαία τέχνη ζωγραφική παράσταση που τον διακοσμεί και έχει ως θέμα του την κρίση του νεκρού.

Ο **Τάφος των Ανθεμίων**, που χρονολογείται στο α΄ μισό του 3ου αιώνα π.Χ., είναι ένα από τα καλύτερα διατηρημένα μνημεία της Μιέζας.

(φωτ.: Εφορεία Αρχαιοτήτων Ημαθίας)

Ο διθάλαμος και καμαροσκεπής αυτός τάφος, ένα υπόγειο ταφικό κτίσμα με ναόσημη πρόσοψη, φέρει ωραίες ζωγραφικές παραστάσεις.

(φωτ.: Εφορεία Αρχαιοτήτων Ημαθίας).

Ο Τάφος των Ανθεμίων, που ανεσκάφη το 1971, είχε συληθεί πολλές φορές, ιδιαίτερα κατά την αρχαιότητα, κι ως εκ τούτου ελάχιστα αντικείμενα βρέθηκαν στο εσωτερικό του.

Ο **Τάφος του Κινχ**, επίσης διθάλαμος, χρονολογείται στο α' μισό του 3ου αιώνα π.Χ.

Ο τάφος αυτός, που εντοπίστηκε στα τέλη του 19ου αιώνα, πήρε το όνομά του από το δανό αρχιτέκτονα K.F. Kinch, ο οποίος αποκάλυψε και μελέτησε το μνημείο, αλλά και αναπαρέστησε ζωγραφικά τη διακόσμηση του τάφου.

Ο **Τάφος του Λύσωνος και του Καλλικλέους**, μονοθάλαμος οικογενειακός τάφος με επιγραφές που αναφέρουν τα ονόματα των νεκρών (από πέντε γενιές της ίδιας οικογένειας), έχει τις μικρότερες διαστάσεις από όλους τους τάφους στην ίδια περιοχή.

Ο εν λόγω τάφος, που μπορεί να χρονολογηθεί από τα τέλη του 3ου έως τα μέσα του 2ου αιώνα π.Χ., παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον λόγω της εξαιρετικής κατάστασης του ζωγραφικού διακόσμου του.

Το θέατρο.

Το αποκατεστημένο **θέατρο της Μίεζας**, στην περιοχή του Κοπανού, αποκαλύφθηκε το 1992.

Το ημικυκλικό κοίλο του θεάτρου ανοίγεται σε μια φυσική πλαγιά, με ανεμπόδιση θέα στην πεδιάδα. Έχει δεκατέσσερις σειρές εδωλίων,

που χωρίζονται με πέντε κερκίδες, ενώ υπολογίζεται ότι είχε χωρητικότητα περίπου 1.500 ατόμων.

(φωτ.: Εφορεία Αρχαιοτήτων Ημαθίας).

Η τοποθέτηση του σκηνικού οικοδομήματος βαθιά στην πεταλόσχημη ορχήστρα και η συνύπαρξη ελληνιστικών και ρωμαϊκών κατασκευαστικών στοιχείων, σε συνδυασμό με την κεραμική, οδηγούν στη χρονολόγηση του μνημείου στους Πρώιμους Ρωμαϊκούς Χρόνους.

Η χρήση του θεάτρου συνεχίστηκε κατά τα φαινόμενα επί πέντε περίπου αιώνες, δηλαδή έως και τον 4ο αιώνα μ.Χ.

Το Νυμφαίο.

Στο **Νυμφαίο** (ιερό αφιερωμένο στις Νύμφες) της Μιέζας βρίσκεται ο αρχαιολογικός χώρος της **Σχολής του Αριστοτέλη**.

Εδώ, στη θέση «Ισβόρια», έλαβε χώρα, σύμφωνα με τις μαρτυρίες αρχαίων συγγραφέων, η καθοριστική για την ιστορική εξέλιξη και τον παγκόσμιο πολιτισμό συνάντηση των δύο μεγάλων προσωπικοτήτων, του φιλοσόφου **Αριστοτέλη** και του πρίγκιπα **Μεγαλέξανδρου**.

Οι πρώτες ενδείξεις χρήσης του χώρου ανάγονται στην Εποχή του Σιδήρου. Μετά τα μέσα του 4ου αιώνα π.Χ. ο χώρος διαμορφώθηκε κατάλληλα, για να στεγάσει τη Σχολή του Αριστοτέλη, όπου ο μέγιστος των φιλοσόφων της αρχαιότητας ανέλαβε να διδάξει στον Αλέξανδρο και στα τέκνα των μακεδόνων ευγενών το ευ ζην, την ενάρετη ζωή, τη ζωή που χαρακτηρίζεται από ηθικές και πνευματικές αξίες.

Οι επισκέπτες του αρχαιολογικού χώρου μπορούν σήμερα να απολαύσουν το εξαιρετο φυσικό περιβάλλον (πλούσια βλάστηση, πηγαία ύδατα, φυσικά σπήλαια) και να δουν τα θεμέλια στωικού οικοδομήματος ιωνικού ρυθμού, που έχει ταυτιστεί με τον κύριο χώρο της Σχολής.

Πηγή : <https://www.in.gr>